

WPROWADZAM DO UŻYTKU

INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

MUZEUM MIEJSKIE
„DOM GERHARTA HAUPTMANNNA”

ul. Michałowicka 32

58-570 Jelenia Góra

LUTY – 2016

Niniejsza „Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego” zawiera wszystkie dane, o których mowa w §6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719).

Opracowanie nie odnosi się do wymogów techniczno-budowlanych zawartych w przepisach szczególnych, na podstawie których wzniesiono „Budynek”. Temat ten reguluje projekt architektoniczno-budowlany.

Uwaga:

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

INSTRUKCJA OBEJMUJE NASTĘPUJĄCE TEMATY:

KARTA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA

CEL OPRACOWANIA

ROZDZIAŁY:

- 1 Charakterystyka obiektów, warunki budowlane i ewakuacyjne
- 2 Organizacja ochrony przeciwpożarowej
- 3 Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej
- 4 Potencjalne źródło powstania pożaru
- 5 Możliwości rozprzestrzeniania się pożaru w obiekcie
- 6 Zasady zapobiegania powstania pożaru
- 7 Organizacja i zasady ewakuacji
- 8 Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru
- 9 Zabezpieczenie prac pożarowo niebezpiecznych
- 10 Rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i sposoby jego użycia
- 11 Organizacja i zasady zaznajamiania pracowników z przepisami pożarowymi
- 12 Podstawowe warunki technicznej eksploatacji obiektu

ZAŁĄCZNIKI

1. Wykaz i załączone dokumenty
2. Rysunki - PZT i rzuty kondygnacji

KARTA AKTUALIZACJI

INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Lp	Data aktualizacji	Zakres aktualizacji	Przeprowadzający aktualizację
1			
2			
3			
4			

UWAGA:

*Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej **raz na dwa lata**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej .*

PODSTAWY PRAWNE

1. **Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r.**
(Tekst jednolity Dz. U. z 2009 Nr 178, poz. 1380).
2. **Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo Budowlane**
(Tekst jednolity Dz. U. z 2006 Nr 156, poz. 1118 z późniejszymi zmianami).
3. **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.**
(Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 z późniejszymi zmianami).
4. **Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.**
(Dz. U. Nr 109, poz. 719);
5. **Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.**
(Dz. U. z 2009 r. Nr 124, poz. 1030).

P O L S K I E   N O R M Y

1)	PN-ISO 8421-1/AK	Ochrona przeciwpożarowa Terminologia; terminy ogólne i dotyczące zjawiska pożaru;
2)	PN-ISO 3864-1 bezpieczeństwa	Symbole graficzne. Barwy bezpieczeństwa i znaki i zasady projektowania znaków bezpieczeństwa stosowanych w miejscach pracy i w obszarach użyteczności publicznej;
3)	PN-ISO 7010	Symbole graficzne. Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa. Znaki bezpieczeństwa stosowane w miejscach pracy i w obszarach użyteczności publicznej;
4)	PN-N-01256-4:1997	Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe;
5)	PN-N-01256-4:1997/Az1:2003	Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe (Zmiana Az1);
6)	PN-92/N-01256/01	Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa;

- 7) PN-92/N-01256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja;
- 8) PN-N-01256-5:1998 Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
- 9) PN-EN-1838:2002 (U) Oświetlenie awaryjne;
- 10) PN-EN-50172: 2005 System awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego;
- 11) PN-EN-60598-2-22:2002 (U) Oprawy oświetleniowe. Część 2-22: Wymagania szczegółowe. Oprawy do oświetlenia awaryjnego
- 12) PN-EN 671-1 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Hydranty wewnętrzne z węzłem półsztywnym.
- 13) PN-EN 671-3 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Część 3: Konserwacja hydrantów wewnętrznych z węzłem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z węzłem płasko składanym.
- 14) PN-86/E-05003.01 Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne.
- 15) Inne obowiązujące normy.

CEL OPRACOWANIA

Celem niniejszej „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego” jest określenie zasad ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym budynku: Muzeum Miejskie „DOM GERHARTA HAUPTMANNA”, zlokalizowanego w Jeleniej Górze przy ul. Michałowskiej 32, które muszą być zachowane w czasie eksploatacji obiektu.

Do przestrzegania postanowień niniejszej „Instrukcji” zobowiązani są wszyscy pracownicy zatrudnieni – przebywający w budynku oraz ewentualni poddzierżawcy pomieszczeń usługowych bez względu na zakres wykonywanej pracy, pełnioną funkcję i zajmowane stanowiska służbowe.

Zakres postanowień „Instrukcji” rozciąga się także na pracowników obcych firm przebywający czasowo na terenie obiektu.

Użytkownik budynku i poddzierżawcy ponoszą odpowiedzialność za zapoznanie podległych pracowników z treścią niniejszej „Instrukcji” w zakresie wymaganym dla danego stanowiska pracy.

Obowiązek bezpośredniego zapoznania się z niniejszą „Instrukcją” nie dotyczy osób korzystających z usług świadczonych w tym obiekcie.

Postanowienia zawarte w „Instrukcji” nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

Instrukcja powinna spełniać funkcje :

- ❖ Materiału określającego bezpieczeństwo pożarowe obiektu i jego użytkowników w warunkach bieżącej eksploatacji.
- ❖ Materiału określającego zasady bezpieczeństwa pożarowego w przypadku zaistnienia zagrożenia dla obiektu i ludzi w nim przebywających.
- ❖ Materiału szkoleniowo - instruktazowego dla pracowników i użytkowników obiektu.
- ❖ Materiału do ćwiczeń praktycznych w zakresie organizacji i prowadzenia ewakuacji ludzi i mienia z obiektu.

ROZDZIAŁ 1

CHARAKTERYSTYKA OBIEKTÓW, WARUNKI BUDOWLANE I EWAKUACYJNE

1. Lokalizacja obiektu

Obiekt stanowi **zabytkowa willa** (po modernizacji wg projektu z 1998 r.), spełniająca funkcje muzealno – wystawienniczą, naukowo-badawczą, oświatowo-konferencyjną, koncertową, z niewielką bazą noclegową – pokoje gościnne.

Obiekt jest zlokalizowany w odległości:

- Odległość od pozostałych budynków ZL - powyżej 10 m,

3. Dane charakterystyczne budynku:

- Powierzchnia użytkowa - 2 232,50 m²
- Wysokość budynku - 11,36 m - niski (N)
- Ilość kondygnacji nadziemnych - 4 + strych nieużytkowy
- Ilość kondygnacji podziemnych - 0

4. Funkcje obiektu

Budynek jest obiektem muzealnym, który obejmuje:

- **przyziemie** – pomieszczenia kawiarni z zapleczem, winiarnia i podręczny magazyn, wydzielona pożarowo kotłownia gazowa zasilana gazem ziemnym GZ-50, pomieszczenie warsztatu oraz pomieszczenie socjalne-szatnia dla obsługi obiektu,
- **parter** - Hall z klatką schodową i głównym wejściem przeznaczony na wystawy czasowe i koncerty, sale wystawowe i sala oświatowo- konferencyjna, sala telewizyjna - pomieszczenia ogólnodostępne; pomieszczenie służby ochrony (dozorcy),
- **1 piętro** - to antresola nad częścią holu, z którego prowadzą wejścia na schody do poddasza (2 piętro z pokojami gościnnymi), pomieszczeń biurowych, salki konferencyjnej, biblioteki oraz na taras,
- **2 piętro - poddasze** - cztery dwuosobowe pokoje gościnne z łazienkami łącznie dla 8 osób, archiwum zakładowe i pomieszczenie magazynowe,
- **strych** – nieużytkowy, zamknięty i dostępny jedynie dla pracowników.

Obiekt funkcjonuje w cyklu tygodniowym jako muzeum, które jest czynne od godz. 9.00 do 17.00 w okresie letnim oraz od godz. 9.0 do godz.16.00 w okresie zimowym.

Prace naukowo-badawcze mogą być prowadzone w oparciu o pokoje do pracy, pokoje gościnne lub do wypoczynku. Przewidywane sympozja czy konferencje mogą odbywać się w godz. od 9.00 do 20.00 w zależności od potrzeb.

Personel obiektu w czasie kiedy czynne jest muzeum stanowią etatowi pracownicy w ilości przeważnie 10 osób. Są, to:- dyrektor, kustosz, księgowa, specjalista ds. administracji, kasjer - sprzedawca, konserwator, opiekun ekspozycji i 3 pracowników służby ochrony – dozorczy.

4. Warunki budowlane

Budynek czterokondygnacyjny, nie podpiwniczony, ze strychem nieużytkowym.

Konstrukcja budynku mieszana – kamień, cegła i drewno.

- Ściany konstrukcji ceramicznej, murowane z kamienia i cegły.
- Stropy – konstrukcji mieszanej – ceramiczne i drewniane.
- Dach – konstrukcji drewnianej, pokryty dachówką ceramiczną.
Drewniana konstrukcja dachu nie została zaimpregnowana środkiem ognioochronnym do stopnia rozprzestrzeniania ognia „NRO”.
- Klatki schodowe i schody wewnętrzne:
  - jedna obudowana klatka schodowa o konstrukcji ceramicznej i stopniach zabiegowych, łącząca przyziemie z 1 piętrem,
  - schody wewnętrzne (tzw. techniczno-gospodarcze) o konstrukcji drewnianej, łącząca przyziemie z 1 piętrem,
  - schody wewnętrzne (otwarta klatka schodowa tzw. reprezentacyjna) o konstrukcji drewnianej, łączące parter z 1 piętrem,
  - schody wewnętrzne o konstrukcji ceramicznej, łączące 1 piętro z 2 piętrem (częścią noclegową – pokojami gościnnymi),
  - schody wewnętrzne o konstrukcji drewnianej, łączące 2 piętro ze strychem,

5. Warunki ewakuacyjne

- 1) obudowana klatka schodowa:
  - szerokość biegu klatki – 96 cm, schody zabiegowe,
- 2) schody wewnętrzne (tzw. techniczno-gospodarcze):
  - szerokość biegu – 75 cm,
- 3) schody wewnętrzne (otwarta klatka schodowa tzw. reprezentacyjna):
  - szerokość biegu – 175 cm,
  - szerokość spoczników – 172 cm,

- 4) schody wewnętrzne (do części noclegowej – pokoi gościnnych):
  - szerokość biegu – 92 cm,
- 5) Szerokość poziomych dróg ewakuacji wynosi od 0,98 m do 1,49 m w przyziemiu i od 1,29 m do 3,20 m na pozostałych kondygnacjach,
- 6) Wysokość dróg ewakuacji wynosi powyżej 2,2 m.
- 7) Długość przejść ewakuacyjnych w pomieszczeniach wynosi poniżej 40 m,
- 8) Długość dojścia ewakuacyjnego z 2 piętra (części noclegowej - pokoi gościnnych) wynosi 50 m,
- 9) Z budynku prowadzą cztery wyjścia bezpośrednio na zewnątrz, które pokazano na planie zagospodarowania terenu w części graficznej „Instrukcji”.
- 10) Ilość miejsc noclegowych łącznie: 8 - w 4 pokojach noclegowych;
- 11) W obiekcie nie ma pomieszczeń, w których może przebywać 50 i więcej osób;

Zgodnie z **PN-92/N-01256/02** drogi ewakuacyjne oraz pomieszczenia powinny być odpowiednio oznakowane, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji w następujących przypadkach:

- w pomieszczeniach, w których jednocześnie przebywa powyżej 50 osób,
- na poziomych i pionowych drogach ewakuacyjnych,

Znaki ewakuacyjne winny zapewniać informację o przebiegu wyznaczonej drogi ewakuacyjnej zarówno przy świetle dziennym, świetle sztucznym, jak również przy braku oświetlenia. /znaki wykonane z materiału fosforescencyjnego lub podświetlane posiadające własne zasilanie/.

Zasady oznakowania dróg ewakuacyjnych:

- Rozmieszczenie znaków na drodze ewakuacyjnej powinno zapewnić ich widoczność z każdego miejsca, w którym może pojawić się wątpliwość co do kierunku ewakuacji.
- Przy rozmieszczaniu znaków ewakuacyjnych należy zwracać uwagę na ich usytuowanie w stosunku do źródeł światła./możliwie blisko źródła światła w celu zapewnienia ich dostatecznej luminacji/.
- Wymiary znaków ewakuacyjnych powinny być uzależnione od odległości, z jakiej znak będzie dostrzegany przez ewakuujących się ludzi.

6. Gęstość obciążenia ogniowego

W pomieszczeniach techniczno - magazynowych przyjęto gęstość obciążenia ogniowego w przedziale do 500 MJ/m².

7. Kategoria zagrożenia ludzi ZL i PM

1) Budynek „Muzeum”:

- część „Usługowo - Administracyjną” - kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi ZL III,
- części „Noclegową” – pokoje gościnne (2 piętro) - kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi ZL V,
- pomieszczenia techniczno - magazynowe - kwalifikuje się do kategorii PM,

2) Ocena zagrożenia wybuchem:

- w obiekcie nie stosuje się i nie magazynuje substancji pożarowo-niebezpiecznych zgodnie z przepisem⁴, pomieszczenia i strefy zewnętrzne kwalifikuje się jako nie zagrożone wybuchem.

3) Budynek stanowi jedną strefę pożarową:

- Strefa pożarowa nr 1 – o powierzchni 2 232,50 m² mieści się w dopuszczalnej wielkości,

8. Istniejące instalacje w obiekcie

Instalacje użytkowe:

1. Instalacja elektryczna:– przeciwpożarowy wyłącznik prądu umieszczony jest przy głównym wejściu do budynku, który pokazano na planie zagospodarowania terenu w części graficznej „Instrukcji”.
2. Instalacja piorunochronna:– budynek posiada założoną instalację piorunochronną i połączeń wyrównawczych.
3. Instalacja wentylacyjna:- naturalna – grawitacyjna,
4. Instalacja grzewcza:– w budynku istnieje instalacja centralnego ogrzewania wodnego, zasilana z własnej kotłowni gazowej.
5. Instalacja gazowa:– kotłownia gazowa na gaz GZ-50,wyposażona w aktywny system bezpieczeństwa „Gazex”, zlokalizowana w przyziemiu. Główny zawór gazu umieszczony w metalowej szafce na zewnątrz obiektu, pokazany jest na planie zagospodarowania terenu w części graficznej „Instrukcji”.
6. Instalacja wodno – kanalizacyjna.
7. Instalacje teletechniczne: telefoniczna, komputerowa, monitoringu włamaniowego z kamerami.

Instalacje i urządzenia przeciwpożarowe:

1. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa:- obiekt wyposażony jest w jeden pion hydrantów wewnętrznych 25 z węzłem płasko składanym,
2. Instalacja sygnalizacji alarmu pożarowego (SAP):- w budynku występuje instalacja SAP (bez monitoringu pożarowego) oparta o centralę pożarową firmy BOSH typu FDA 5000.

Centrala SAP zlokalizowana w pomieszczeniu służby ochrony – dyżurce dozorczy na parterze, obejmująca ochroną (poprzez linie dozorowe, na których zainstalowano czujki dymowe i termiczne) wszystkie poziomy budynku - od przyziemia do strychu włącznie; na każdej kondygnacji oraz na zewnątrz - przy głównym wejściu rozmieszczone są ręczne ostrzegacze pożaru (ROP-γ), również na każdym poziomie budynku rozmieszczone zostały sygnalizatory akustyczne (SA); centrala po otrzymaniu sygnału o zagrożeniu pożarowym z czujki dymowej lub termicznej (zadymienie, wzrost temperatury) czy też bezpośrednio z ręcznego ostrzegacza pożarowego (ROP) – uruchomionego przez osobę, która zauważyła pożar, informuje służbę ochrony – dozorcę o zagrożeniu pożarowym w danej strefie chronionej oraz włącza jednocześnie sygnalizatory akustyczne wewnątrz obiektu jak i optyczno – akustyczny umieszczony na zewnątrz, sygnalizując tym samym osobom przebywającym w obiekcie alarm pożarowy; instrukcja obsługi centrali pożarowej znajduje się w dyżurce dozorców.

3. Instalacja oddymiania: – nie występuje.
4. Instalacja oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego: – występuje na ciągach komunikacyjnych.
5. Drzwi przeciwpożarowe: – występują w pomieszczeniu do kotłowni – o nieznannej klasie odporności ogniowej (brak stosownej dokumentacji).
6. Urządzenie odcinające wodę do celów bytowych w przypadku powstania pożaru: – nie występuje.
7. Klapy pożarowe: – nie występują.
8. Zabezpieczenie przejścia instalacyjnych (woda, kanalizacja, co i elektryka): – brak danych.
9. Podręczny sprzęt gaśniczy: – rodzaj i typ gaśnic oraz ich ilość i miejsca rozmieszczenia określono w „Rozdziale 10” niniejszej „Instrukcji”.

9. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru

- Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru stanowi hydrant zewnętrzny DN 80 (nadziemny), zlokalizowany przy bramie wjazdowej na teren obiektu, zasilany z miejskiej sieci wodociągowej,
- Hydrant zlokalizowany w odległości nie przekraczającej 75 m od budynku,

10. Drogi pożarowe i dojazdowe dla jednostek straży pożarnej

- Drogę dojazdową do obiektu stanowi ulica Michałowicka;
- Utrudniony dojazd porą zimową;

ROZDZIAŁ 2

ORGANIZACJA OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

1. Nadzór i koordynację w zakresie ochrony przeciwpożarowej sprawuje Właściciel - Zarządzający.
2. Wszyscy pracownicy mają obowiązek przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, instrukcji i wymagań w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

POSTANOWIENIA OGÓLNE.

1. Art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1994 r. o ochronie przeciwpożarowej stanowi:
  1. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:
    - 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
    - 1) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
    - 2) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
    - 3) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
    - 4) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
    - 5) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
    - 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.
  - 1a. Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 1, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku, gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.
2. § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów stanowi:

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich, zapewniają i wdrażają instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, zawierającą:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
  - 2) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
  - 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
  - 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
  - 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
  - 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
  - 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
  - 8) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących charakterystyki pożarowej obiektów, terenu oraz instalacji i urządzeń
  - 9) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących „Instrukcję”
2. Dopuszcza się, aby instrukcja, o której mowa w ust. 1, stanowiła w obiektach produkcyjnych i magazynowych część instrukcji technologiczno-ruchowej, a w obiektach znajdujących się na terenach zamkniętych, służących obronności państwa – część planu ochrony przeciwpożarowej i działań ratowniczych.
3. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, **co najmniej raz na dwa lata**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

ROZDZIAŁ 3

ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

1. ZADANIA I OBOWIĄZKI WŁAŚCICIELA - ZARZADZAJĄCEGO OBIEKTEM

Właściciel - Zarządzający ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za bezpieczeństwo przeciwpożarowe obiektów, urządzeń i instalacji a ponadto jest zobowiązany do:

- 1) uwzględnienia w ramach działalności problemów związanych lub wynikających z prawidłowej realizacji zadań ochrony przeciwpożarowej,
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa osobom pracującym oraz przebywającym w obiektach, a w szczególności odpowiednich warunków ewakuacji na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- 3) nadzorowania przestrzegania przez pracowników oraz osoby przebywające w obiektach przepisów (instrukcji) przeciwpożarowych oraz wyciągania konsekwencji w stosunku do osób winnych nie przestrzegania tych przepisów,
- 4) **wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za ewakuację** z budynku,
- 5) **zapewnienie prowadzenia spraw związanych z ochroną przeciwpożarową przez osobę posiadającą wymagane w tym zakresie kwalifikacje,**
- 6) wyposażenia obiektów w sprzęt i urządzenia pożarnicze,
- 7) przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych i instalacyjnych,
- 8) zapewnienia sprawnego systemu alarmowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia,
- 9) zapobieganie powstaniu i rozprzestrzeniania się pożaru, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń,
- 10) badania przyczyn powstawania pożarów oraz innych miejscowych zagrożeń,
- 11) szkolenia i doskonalenia pracowników w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej,
- 12) uwzględniania w dokumentacjach technicznych warunków bezpieczeństwa pożarowego, oraz opiniowania ich z rzeczoznawcą pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej,
- 13) wystawiania zezwoleń pisemnych na wykonywanie prac spawalniczych w pomieszczeniach na ten cel nie przeznaczonych np. w pomieszczeniach biurowych, salach widowiskowych, magazynowych itp. – według wzoru stanowiącego załącznik do niniejszej instrukcji,

- 14) zamieszczania w umowach o wykonanie usług remontowych, zawieranych z jednostkami zewnętrznymi klauzuli o odpowiedzialności za przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych obowiązujących w obiekcie, a w szczególności przy pracach niebezpiecznych pożarowo,
- 15) zapewnienia sprawnego działania oraz terminowych przeglądów instalacji użytkowych oraz instalacji i urządzeń pożarowych jak i podręcznego sprzętu gaśniczego - gaśnic,
- 16) w zakresie eksploatacji instalacji i urządzeń elektrycznych stanowiących wyposażenie budynków i pomieszczeń przestrzegać:
  - okresowych oględzin i przeglądów, pomiarów i badań oraz czynności konserwacyjnych,
  - usuwania zauważonych i zgłaszanych usterek,
- 17) rozmieszczenia w budynkach (pomieszczeniach):- wykazu telefonów alarmowych, instrukcji postępowania na wypadek powstania pożaru oraz znaków bezpieczeństwa /określonych Polskimi Normami/.

2. ZADANIA I OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Pracownicy zobowiązani są do przestrzegania przepisów zabezpieczenia przeciwpożarowego a w szczególności do:

- 1) zapoznania się z przepisami przeciwpożarowymi obowiązującymi w zakładzie pracy oraz do ich przestrzegania,
- 2) uczestniczenia w szkoleniu z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- 3) wykonywania poleceń przełożonych zmierzających do podniesienia stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
- 4) dbania, aby osoby przebywające w miejscu pracy stosowały się do obowiązujących przepisów,
- 5) niezwłocznego powiadamiania bezpośredniego przełożonego o odstępstwach w zabezpieczeniu przeciwpożarowym,
- 6) utrzymywania swoich stanowisk pracy w stanie gwarantującym pełne bezpieczeństwo pożarowe w toku wykonywania czynności służbowych jak i po ich zakończeniu,
- 7) uczestniczenia w akcjach ratowniczo – gaśniczych, podporządkowując się kierującemu akcją.

3. OBOWIĄZKI OSÓB WYKONUJĄCYCH PRACĘ PORZĄDKOWE

Do obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej w szczególności należy:

- 1) systematyczne usuwanie śmieci i odpadów do pojemników na ten cel przeznaczonych,
- 2) zwracanie uwagi czy zostały wyłączone wszystkie odbiorniki energii elektrycznej z sieci,
- 3) przestrzeganie zakazu używania do mycia, czyszczenia podłóg, blatów, biurek itp. rozpuszczalników, benzyny, spirytusu,
- 4) zgłaszania przełożonym o wszelkich spostrzeżonych usterkach mogących mieć wpływ na zabezpieczenie przeciwpożarowe,
- 5) w przypadku zauważenia pożaru, natychmiastowe powiadomienie osób znajdujących się w obiekcie oraz straż pożarną o zaistniałym zdarzeniu oraz przystąpienie do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym,
- 6) wykonywania innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej zleconych przez przełożonych.

4. ZADANIA I OBOWIĄZKI „OCHRONY OBIEKTU” (jeżeli występuje)

Ochrona ma nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w obiektach w godzinach funkcjonowania, a w szczególności po godzinach pracy, a do jej obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1) kontrolowanie obiektu a w szczególności miejsc niebezpiecznych pożarowo określonych przez Właściciela - Zarządzającego,
- 2) zapoznania się z lokalizacją wyłączników prądu elektrycznego, gazu, sprzętu gaśniczego oraz instalacji i urządzeń przeciwpożarowych, punktów czerpania wody dla potrzeb straży pożarnych, środków alarmowania oraz zasad posługiwania się nimi,
- 3) natychmiastowego alarmowania straży pożarnej zgodnie z obowiązującą instrukcją oraz przystąpienia do akcji ratowniczo – gaśniczej,
- 4) likwidowania pożarów małych przy pomocy sprzętu i urządzeń gaśniczych będących w dyspozycji,
- 5) zapewnienia porządku w czasie akcji ratowniczo- gaśniczej lub innej,

ROZDZIAŁ 4

POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU

Przyczyny powstania pożaru w obiektach:

- 1) porzucanie nie wygaszanych papierosów i zapalek w miejscach, w których znajdują się materiały palne,
- 2) ustawianie rozgrzewających się urządzeń elektrycznych takich jak kuchenki, grzejniki, czajniki, grzałki itp. w bezpośrednim sąsiedztwie mebli biurowych wykonanych z materiałów drewno - podobnych, zasłon, firan bezpośrednio na dywanach lub podłodze,
- 3) pozostawianie po pracy nie wyłączonych spod napięcia odbiorników energii elektrycznej,
- 4) podłączanie do jednego gniazdka wtykowego kilku odbiorników energii elektrycznej,
- 5) niewłaściwe posługiwanie się i użytkowanie materiałami łatwopalnymi i wybuchowymi,
- 6) operacje przelewania i przetłaczania produktów naftowych w wyniku, których powstają ładunki elektryczności statycznej,
- 7) emisja par produktów do atmosfery w wyniku awaryjnego wycieku lub uszkodzenia instalacji,
- 8) niewłaściwe zabezpieczenie pomieszczeń przed dostępem osób postronnych,
- 9) stosowanie materiałów palnych na osłony punktów świetlnych,
- 10) niewłaściwa i nieterminowa konserwacja urządzeń instalacji elektrycznych i odgromowych,
- 11) korzystanie z obluzowanych gniazd wtykowych oraz nieprawidłowo podłączonych przewodów instalacji elektrycznych powodujących silne nagrzewanie się przewodów,
- 12) nieprzestrzeganie środków ostrożności podczas prac pożarowo niebezpiecznych (spawanie, lutowanie, odmrażanie itp.),
- 13) stosowanie dekoracji i wystroju nie zabezpieczonych ogniochronnie do stopnia trudno zapalności.

Elementy zagrożenia pożarowego to:

- 1) palne elementy konstrukcyjne budynku (ścianki, stropy, konstrukcja dachu),
- 2) palne elementy wystroju pomieszczeń,
- 3) magazynowanie materiałów palnych,

- 4) prowadzenie prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych itp. cięcie, spawanie lutowanie, lakierowanie, klejenie itp.
- 5) prowadzenie prac remontowo – naprawczych na instalacjach i urządzeniach zagrożonych pożarem lub wybuchem,
- 6) prowadzenie prac remontowo - naprawczych z użyciem materiałów palnych,

Czynniki wywołujące zapłon to:

- 1) otwarty płomień,
- 2) iskra elektryczna lub uderowa (krzesana),
- 3) gorąca powierzchnia,
- 4) wysoka temperatura otoczenia,
- 5) rozżarzone cząstki materiałów.

Objawami poprzedzającymi pożar mogą być:

- 1) częste wyłączenie (przepalanie) się bezpieczników (świadczy o przeciążeniach lub zwarcjach instalacji elektrycznej),
- 2) topienie się, zgrzewanie lub deformacja izolacji, osłon, obudowy lub części instalacji maszyn i urządzeń (świadczy to o istniejących w tych miejscach podwyższonych temperaturach spowodowanych łukami elektrycznymi, tarciami lub iskrzeniem),
- 3) zmiana barwy lub charakterystyczny zapach izolacji, obudowy, osłony urządzeń bądź instalacji (zapach topionego ebonitu),
- 4) szmery, szумы lub ciche trzaski w kanałach instalacyjnych.

Żadnego z wyżej wymienionych zjawisk nie można lekceważyć. Trzeba natychmiast dokładnie sprawdzić objawy, ustalić ich przyczynę oraz wyeliminować zagrożenie pożarem.

Zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego podczas pożaru:

wynika z następujących zjawisk i warunków:

- 1) toksycznego i duszącego oddziaływania gazów i dymów pożarowych oraz toksycznych produktów spalania,
- 2) wysokiej temperatury,
- 3) ograniczenia widoczności,
- 4) zjawisk świetlnych i akustycznych działających na psychikę ludzką,

- 5) szczególnie niebezpiecznym jest przenikanie dymów, gazów i toksycznych produktów spalania przez:
- ciągi komunikacyjne o konwekcyjno-grawitacyjnym ruchu powietrza (otwarte drogi komunikacji poziomej i pionowej),
  - nieszczelności technologiczne w konstrukcji budynku (np. kanały instalacyjne),
  - niesprawne technicznie urządzenia wentylacji pożarowej,
  - nie przestrzegania obowiązujących zasad przygotowania dróg ewakuacyjnych (zastawianie przedmiotami lub przekroczenie długości dojścia do wyjść).

ROZDZIAŁ 5

MOŻLIWOŚCI ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARU W OBIEKCIE

Na rozprzestrzenianie się pożaru ma wpływ wiele czynników, które powodują, że początkowo małe zarzewie pożaru rozwija się stopniowo, przechodząc w fazę pożaru dużego lub bardzo dużego.

1. Drogi rozprzestrzeniania się pożaru w obiekcie:

- systemy technologicznych połączeń pomiędzy pomieszczeniami i kondygnacjami,
- palne elementy budynku ,wykończenia wewnątrz oraz wyposażenia pomieszczeń,
- elementy urządzeń technicznych i konstrukcyjnych obiektu dobrze przewodzących ciepło,
- promieniowanie cieplne od płonących materiałów, konwekcja gorących dymów i spalin,

2. Przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru:

- niewłaściwe składowanie artykułów technicznych, sprzętów gospodarczych i innych materiałów palnych,
- palne elementy konstrukcji obiektu lub palny wystrój obiektu i pomieszczeń,
- brak podręcznego sprzętu gaśniczego do likwidacji pożaru w zarodku,
- brak poziomych i pionowych oddzieleń przeciwpożarowych,
- nieznajomość zasad alarmowania oraz zasad i sposobów likwidacji pożarów w zarodku przez pracowników,

ROZDZIAŁ 6

ZASADY ZAPOBIEGANIA POWSTANIU POŻARU

Zapobieganie pożarom stanowi najważniejszy odcinek w zabezpieczeniu przeciwpożarowym obiektu. Nie walka z już powstałym pożarem, lecz dbałość o usunięcie przyczyn mogących spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru jest najważniejszą i najbardziej celową działalnością w zabezpieczeniu przeciwpożarowym.

W celu zapobieżenia możliwości powstania pożaru należy:

- 1) utrzymywać w należyтым stanie instalacje i urządzenia pożarowe – Oddymianie, Hydranty, Oświetlenie awaryjne oraz podręczny sprzęt gaśniczy,
- 2) zapewnić stały dostęp do urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego,
- 3) zabronić przechowywania szczególnie w nie przeznaczonych do tego celu pomieszczeniach materiałów palnych,
- 4) przestrzegać zakaz palenia tytoniu i używania ognia otwartego w obiektach i w innych miejscach objętych zakazem, wprowadzonym przez Właściciela,
- 5) przestrzegać zakaz rozgrzewania za pomocą otwartego ognia smoły, lepiku i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu,
- 6) przechowywać materiały palne w odległości większej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100 °C,
- 7) urządzenia elektryczne ogrzewcze należy ustawiać na podłożu niepalnym z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- 8) stosować na osłony punktów świetlnych materiały trudno zapalne w odległości nie mniejszej niż 0,05 m,
- 9) osprzęt instalacji elektrycznej oraz oprawy oświetleniowe (wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe) instalować na podłożu niepalnym,
- 10) zabronić zamykania drzwi na drogach komunikacji ogólnej w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie,
- 11) zabronić przechowywania w pomieszczeniach budynku cieczy palnych o temperaturze zapłonu poniżej 21 °C w ilości nie większej niż 10 dm³, a cieczy o temperaturze zapłonu 21-55 °C w ilości nie większej niż 50 dm³,
- 12) zabronić w pomieszczeniach przelewania cieczy palnych,
- 13) przestrzegać wymagań przeciwpożarowych przy pracach pożarowo - niebezpiecznych,
- 14) instalacje i urządzenia techniczne użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji,
- 15) zaznajamiać pracowników z problematyką ochrony przeciwpożarowej zakładu.

ROZDZIAŁ 7

ORGANIZACJA I ZASADY EWAKUACJI

1. Organizacja akcji ratowniczo - gaśniczej

- 1) Do czasu przybycia jednostek Straży Pożarnej akcją ratowniczo-gaśniczą kieruje Właściciel - Zarządzający lub wyznaczona przez niego osoba.**
- 2) Po przybyciu jednostek Straży Pożarnej, kierowanie akcją ratowniczo-gaśniczą przejmuje dowódca przybyłej jednostki.**
- 3) Do podstawowych obowiązków osoby kierującej akcją ratowniczo-gaśniczą należy:**
  - 1) zorganizowanie ewakuacji poza teren obiektu objętego pożarem, pracowników; którym życiu lub zdrowiu zagraża niebezpieczeństwo oraz pracowników i osób niezaangażowanych do bezpośredniej akcji ratowniczej,
  - 2) zorganizowanie ewakuacji mienia z poszczególnych pomieszczeń oraz zapewnienie jego ochrony,
  - 3) określenie miejsca składowania ewakuowanego mienia w takiej odległości od budynku, aby nie utrudniało to prowadzenia akcji przez straż pożarną,
  - 4) poinformowanie dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej o aktualnej sytuacji, udzielenie pierwszej przybyłej jednostce straży informacji dotyczącej:
    - miejsca powstania pożaru, punktów zaopatrzenia wodnego - hydranty,
    - wskazanie miejsc szczególnie niebezpiecznych,
    - pozostawanie do jego dyspozycji,
  - 5) wyznaczenie z pracowników, osób do pełnienia dyżurów po zakończeniu akcji gaśniczej przez jednostki straży pożarnej.

2. Zasady ewakuacji

- 1) Konieczność ewakuacji** zachodzi w następujących okolicznościach:
  - gdy pożar lub miejscowe zagrożenie wystąpi w pomieszczeniu przebywania ludzi lub gdy znajduje się ono w układzie łączności bezpośredniej z innymi pomieszczeniami bez odrębnych wyjść na drogę ewakuacyjną;

- gdy siły straży pożarnej nie mogą stawić się w czasie gwarantującym zbędność ewakuacji;
- gdy okoliczności pożaru, jego nasilanie się, gwałtowność rozszerzania się oraz zadymienie stworzyły zagrożenie życia i zdrowia ludzi lub zmieniająca się sytuacja wskazuje na takie niebezpieczeństwo;
- decyzję o ewakuacji podejmuje Właściciel – Zarządzający lub osoba przez niego wyznaczona a po przybyciu straży pożarnej – dowódca jednostki .

2) **Ewakuacja ludzi**

- alarmowanie osób odbywa się na dany sygnał:
  - poprzez oznajmienie głosem lub też za pomocą innego urządzenia rozgłoszeniowego komunikatu **„Ogłaszam Ewakuację”**.
- osoby przebywające w miejscu zagrożonym ewakuują się na dany sygnał. Jeżeli są w stanie pomagają poszkodowanym. Jeżeli nie, informują służby ratownicze o osobach pozostałych w miejscu zagrożenia.
- „Kierownik Akcji Ratowniczej” – osoba funkcyjna (Właściciel - Zarządzający lub osoba wyznaczona), ustala kierunek przemieszczania oraz miejsce grupowania osób ewakuowanych, uwzględniając kierunek wiatru dostęp służb ratowniczych, utrudnienia w ruchu komunikacyjnym na drodze publicznej itp.
- Jako miejsce ewakuacji wyznacza się teren przed obiektem, oznakowany stosownymi tablicami informacyjnymi – jak na planie zagospodarowania.

W czasie ewakuacji ludzi należy przestrzegać następujących zasad:

- pierwszym obowiązkiem kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą jest zorganizowanie natychmiastowej ewakuacji wszystkich osób z budynku objętego pożarem, z wyłączeniem osób prowadzących akcję ratowniczą,
- podjęcie decyzji w sprawie wyboru drogi ewakuacyjnej należy poprzedzić rozpoznaniem sytuacji,
- ewakuację z obiektu należy prowadzić wszystkimi niezagrażonymi korytarzami, klatkami schodowymi do wyjść prowadzących bezpośrednio na zewnątrz obiektu,
- w trakcie akcji ewakuacyjnej należy sprawdzić czy w pomieszczeniach nie pozostali pracownicy lub inne osoby, a w razie napotkania ich w kontrolowanych pomieszczeniach, należy zapewnić im bezpieczną ewakuację,
- po ewakuacji wszystkich z budynku należy w miejscu „ewakuacji” sprawdzić czy są wszystkie osoby, które przebywały w zagrożonym obiekcie i poinformować o tym kierującego akcją ratowniczą,
- osobom ewakuowanym należy zapewnić maksymalne bezpieczeństwo,

3) **Ewakuacja mienia.**

- decyzję ewakuacji mienia podejmuje Właściciel, Zarządzający lub wyznaczony pracownik,
- akcja musi przebiegać w sposób zorganizowany, z dokładnym ustaleniem co podlega ewakuacji,
- ewakuacja mienia polega na dotarciu do pomieszczeń najbardziej zagrożonych, znajdujących się na linii posuwania się ognia i przedmiotów najbardziej cennych: dokumentów,
- ewakuowane przedmioty należy ustawiać w miejscach zabezpieczonych przed pożarem, zalaniem wodą, kradzieżą,
- z ewakuacji przedmiotów najbardziej ciężkich i dużych trzeba zrezygnować, powodzenie takiej akcji jest mało prawdopodobne, może natomiast spowodować dodatkowe zagrożenie lub wypadek,

W czasie ewakuacji mienia należy przestrzegać następujących zasad:

- ewakuacji mienia dokonuje się po zakończeniu ewakuacji ludzi /lub równocześnie/ w wypadku dużej wartości mienia,
- akcję ewakuacyjną mienia rozpoczyna się w następującej kolejności:
  - ⇒ dokumenty i nośniki ważnych informacji, plany, środki płatnicze,
  - ⇒ pozostały sprzęt i urządzenia, wynosząc je do ustalonych miejsc ewakuowania,

4) **Ewakuacja pojazdów samochodowych.**

- ewakuację pojazdów należy przeprowadzić w przypadku gdy utrudniają prowadzenie akcji ratowniczej, stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa akcji lub są narażone na zniszczenie,
- w pierwszej fazie akcji ewakuacją należy objąć tylko te pojazdy, które znajdują się w rejonie bezpośredniego zagrożenia,
- przemieszczanie prowadzić w taki sposób aby pojazdy nie utrudniały dojazdu pojazdów bojowych straży pożarnej i nie spowodowały zatoru na drogach wewnętrznych i publicznych. Kierownik Akcji Ratowniczej powinien zapobiegać panice i regulować ruchem,
- ewakuacja w warunkach paniki może spowodować kolizję pojazdów, zator oraz potrącenia pieszych opuszczających teren zagrożenia.

ROZDZIAŁ 8

ZASADY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

1. W przypadku powstania pożaru należy:

1) **zaalarmować niezwłocznie przy użyciu wszelkich dostępnych środków:**

- a) osoby przebywające w obiekcie o występującym zagrożeniu,
- b) Właściciela, Zarządzającego, Użytkownika lub osoby zastępujące,

Obiekt jest wyposażony w instalację sygnalizacji alarmu pożarowego (SAP) i w przypadku zadziałania systemu alarmu pożarowego należy:

- sprawdzić miejsce i powód alarmu,
- zadzwonić do Straży Pożarnej o podjęciu działań dla rozpoznania przyczyn alarmu,
- udać się na miejsce zdarzenia,
- zadzwonić do Straży Pożarnej informując o zdarzeniu i konieczności interwencji,

W przypadku gdy PSP nie uzyska telefonicznej informacji o potwierdzeniu zdarzeniu zostaną zadysponowane jednostki ratownicze.

2) **przystąpić do akcji ewakuacyjnej osób zagrożonych (jeżeli zachodzi taka konieczność)**, zachowując przy tym opanowanie i spokój oraz równocześnie prowadzić akcję gaśniczą środkami będącymi na wyposażeniu budynku.

2. W przypadku powstania pożaru po godzinach pracy osoby przebywające w obiekcie obowiązane są:

- a) zawiadomić o wyżej wymienionym fakcie osoby i straż pożarną, jak w pkt. 1.
- b) przystąpić niezwłocznie do zlikwidowania lub ograniczenia rozprzestrzeniania się pożaru, wykorzystując do tego celu podręczny sprzęt gaśniczy.

3. Przy telefonicznym potwierdzeniu alarmowania straży pożarnej należy dokładnie podać:

- a) adres, nazwę obiektu, piętro gdzie znajduje się źródło pożaru
- b) co się pali – np. pali się dach budynku, pali się szafa w pokoju, samochód osobowy na parkingu itp.,
- c) czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego (przybliżona liczba osób, okoliczności),
- d) numer telefonu z którego się mówi i swoje nazwisko.

Słuchawkę można odłożyć dopiero po uzyskaniu potwierdzenia dyżurnego straży pożarnej o przyjęciu zgłoszenia.

Pozostać przy aparacie telefonicznym, ponieważ po zadysponowaniu jednostek dyspozytor będzie sprawdzał wiarygodność zgłoszenia przez oddzwonienie na podany nr telefonu.

4. Przy likwidacji źródła ognia należy kierować się następującymi wskazówkami:
  - 1) przystąpienie do akcji gaszenia pożaru powinno rozpocząć się od wyłączenia dopływu energii elektrycznej oraz zamknięcia dopływu gazów palnych w instalacjach użytkowych, jeżeli zachodzi taka potrzeba.
  - 2) wyłączenie energii elektrycznej w całym obiekcie należy realizować poprzez użycie pożarowego wyłącznika prądu, natomiast odcięcie dopływu gazów palnych w instalacjach użytkowych realizować poprzez zamknięcie głównych zaworów gazu.
  - 3) Jeżeli jest możliwe, podjąć działania w celu przerwania procesu palenia np. poprzez:
    - a) usunięcie materiału palnego ze strefy ognia,
    - b) ochłodzenie palącego się materiału poniżej temperatury zapalenia np. przez polewanie wodą,
    - c) odcięcie dopływu tlenu do materiału palnego przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego,
5. Akcją ratowniczo-gaśniczą w czasie godzin pracy do czasu przybycia jednostki straży pożarnej, kieruje osoba, o której mowa w pkt 1b, a w przypadku jego nieobecności, pracownik najwyższym stanowiskiem zatrudniony w pomieszczeniu lub w najbliższym sąsiedztwie powstałego pożaru bądź osoba posiadająca największe predyspozycje w tym zakresie.
6. Wszystkich przebywających w pracownikach, niezależnie od zajmowanego stanowiska obowiązuje wykonywanie poleceń osoby kierującej akcją ratowniczą oraz udział w likwidacji źródła ognia środkami znajdującymi się na wyposażeniu budynku, stosownie do otrzymanego polecenia.
7. Pracownikom nie wolno oddalać się od obiektu i miejsca objętego pożarem bez zezwolenia osoby kierującej akcją ratowniczą oraz przełożonego, jeżeli pozostawanie w miejscu nie zagraża ich życiu.
8. W czasie akcji gaśniczej oraz likwidacji pożaru należy zachować dyscyplinę i porządek.
9. Osoby znajdujące się na terenie objętym pożarem lub innym miejscowym zagrożeniem:
  - przerywają załatwianie spraw i podporządkowują się poleceniom osoby kierującej akcją ratowniczo-gaśniczą,
  - zachowując spokój, szybko i bez paniki opuszczają teren obiektu,
  - po opuszczeniu obiektu oddalają się w rejon ewakuacji (teren przed obiektem – jak na planie zagospodarowania), starając się nie tarasować dróg dojazdowych i rejonu akcji ratowniczej.

Podział zadań w czasie ewakuacji i działań ratowniczo-gaśniczych.

Osoby funkcyjne i ich zadania.

1. Kierownik Akcji Ratowniczej – Właściciel - Zarządca lub wyznaczona osoba
  - w razie powstania pożaru lub awarii wydaje polecenie alarmowania straży pożarnej ogłaszając jednocześnie ewakuację osób z zagrożonego obiektu za pomocą głosu lub urządzenia rozgłoszeniowego,
  - kieruje ewakuacją osób z obiektu - organizuje zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami,
  - w razie potrzeby wzywa inne niezbędne pogotowia: ratunkowe i porządkowe,
  - poprzez zdecydowane kierownictwo przeciwdziała panice,
  - po przybyciu straży pożarnej podporządkowuje się dowódcy tej jednostki,
  - uczestniczy w dochodzeniu popożarowym,
  - sprawdza stan obiektu po akcji ratowniczo-ewakuacyjnej i orzeka wspólnie z dowódcą straży pożarnej o jego przydatności do dalszej eksploatacji,
  - w przypadku nieobecności Właściciela – Zarządcy zakładu, obowiązki kierującego akcją ratowniczą przejął wyznaczony pracownik.
2. Organizator rejonu ewakuacji – wyznaczona osoba
  - po usłyszeniu sygnału alarmowego ewakuacji , udaje się do rejonu ewakuacji (teren przed obiektem – jak na planie zagospodarowania) gdzie oczekuje na ewakuowane osoby,
  - w razie potrzeby organizuje pomoc sanitarno-medyczną, w pierwszej kolejności korzystając z pracowników przeszkolonych w zakresie udzielania I pomocy przedmedycznej, w razie potrzeby wzywa pogotowie ratunkowe,
  - odpowiada za porządek i ład w rejonie ewakuacji.
3. Pilot przewodnik Straży Pożarnej – wyznaczona osoba
  - po otrzymaniu informacji o ewakuacji wychodzi na drogę dojazdową i oczekuje tam na przybycie pierwszej jednostki straży pożarnej,
  - doprowadza jednostki do miejsca pożaru wskazując :
    - punkty czerpania wody
    - miejsca pożarowo niebezpieczne
    - źródło pożaru
4. Wyznaczony pracownik
  - uruchamia pożarowy wyłącznik prądu oraz wyłącza główny zawór gazu zasilający obiekt,
  - podejmuje działania gaśnicze przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego,

ROZDZIAŁ 9

ZABEZPIECZENIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

Pod pojęciem prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych, nazywanych dalej pracami niebezpiecznymi pożarowo należy rozumieć w szczególności takie prace jak:

- prace związane z używaniem aparatów do cięcia i spawania metali (prace spawalnicze),
- prace malarsko – lakiernicze, impregnacyjne i izolacyjne, wykonywane przy użyciu wyrobów lakierowych łatwo zapalnych,
- prace wymagające użycia klejów o właściwościach niebezpiecznych pod względem pożarowym i wybuchowym,
- prace wymagające użycia ognia otwartego (podgrzewanie, rozmrażanie itp.).

Prace niebezpieczne pożarowo prowadzone wewnątrz obiektu i na przyległych do nich terenach, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Aby uniknąć pożaru w toku prac niebezpiecznych pożarowo należy:

1. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo zlecający oraz wykonawca są zobowiązani :
  - ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym będą wykonywane prace niebezpieczne,
  - ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
  - wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenia miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenia miejsca po zakończeniu pracy,
  - sporządzić protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo wg wzoru jak w załączniku,
  - po wykonaniu zaleconych zabezpieczeń wydać pisemne zezwolenie na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo wg wzoru jak w załączniku.
2. Przy wykonywaniu prac należy przestrzegać następujących zasad:
  - wszelkie materiały palne występujące w miejscu występowania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych należy zabezpieczyć przed zapaleniem,

- prace niebezpieczne pożarowo w pomieszczeniach, i urządzeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekroczy 10% ich dolnej granicy wybuchowości,
- w miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt gaśniczy umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,

3. Niezależnie od sytuacji w miejscu spawania należy:

- zabezpieczyć sąsiednie pomieszczenia przed przenikaniem płomieni, iskier i cząsteczek metalu, uszczelniając wszelkie otwory i szczeliny w ścianach, stropach i podłogach,
- usunąć na bezpieczną odległość poza promień zasięgu iskier wszelkie materiały palne, w tym również w sąsiednich pomieszczeniach, jeśli w ich ścianach, podłogach i stropach występują otwory i szczeliny ,
- prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

Zakończenie prac niebezpiecznych pożarowo:

1. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo w budynku lub pomieszczeniu należy przeprowadzić dokładną kontrolę w rejonie prowadzenia prac i pomieszczeniach sąsiednich, celem stwierdzenia :
  - 1) czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząsteczek na stanowisku pracy, jego otoczeniu lub w pomieszczeniach przyległych,
  - 2) czy nie występują oznaki tlenia się materiałów bądź inne wskazujące na możliwość zaistnienia pożaru,
  - 3) czy został wyłączony ze źródeł zasilania i zdemontowany sprzęt spawalniczy, oraz inne urządzenia przy użyciu, których wykonywano prace niebezpieczne pożarowo i czy dostatecznie zabezpieczono je przed dostępem osób postronnych,
  - 4) czy usunięto z miejsca prowadzenia tych prac pozostałe materiały, substancje oraz odpady materiałów niebezpiecznych pożarowo.
2. W budynkach niebezpiecznych pod względem pożarowym bądź posiadających palne elementy konstrukcyjne, kontrolę, o której mowa w pkt 1, należy ponowić po upływie czterech, a następnie ośmiu godzin od czasu zakończenia prac spawalniczych.
3. Wyniki kontroli, o których mowa w pkt 1 i 2, powinny być odnotowane w książce kontroli prac pożarowo niebezpiecznych, którą należy prowadzić według wzoru jak w załączniku.

ROZDZIAŁ 10

ROZMIESZCZENIE PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO I SPOSÓB JEGO UŻYCIA

1. Obiekty powinny być wyposażone w podręczny sprzęt gaśniczy w zależności od zagrożenia wybuchem, kategorii zagrożenia ludzi, wielkości obciążenia ogniowego oraz powierzchni (jednostki odniesienia).
2. Normy wyposażenia pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy ustala się w oparciu o przepisy Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz.719) ⁴.
3. Na podstawie § 32 ust.3 w/w rozporządzenia - jedna jednostka sprzętu o masie środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:
  - 1) **na każde 100 m²** powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
    - a) zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, **ZL III** lub ZL V,
    - b) produkcyjnej i magazynowej (**PM**) o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
    - c) zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;
  - 2) **na każde 300 m²** powierzchni strefy pożarowej nie wymienionej w pkt 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.
4. Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic, lub w gaśnice przewoźne.
5. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.
6. W oparciu o powyższe ustala się etatyzację podręcznego sprzętu przeciwpożarowego:

Lp.	Kondygnacja	Rodzaj sprzętu gaśniczego	Ilość szt.	Miejsce rozmieszczenia sprzętu ppoż.
1	przyziemie	gaśnica proszkowa GP 6 ABC	2	korytarz i kotłownia
2	parter	gaśnica proszkowa GP 6 ABC	2	korytarz/klatka schodowa
3	1 piętro	gaśnica proszkowa GP 6 ABC	2	korytarz/klatka schodowa
4	2 piętro (poddasze)	gaśnica proszkowa GP 6 ABC	2	korytarz i magazyn
5	strych	gaśnica proszkowa GP 6 ABC	1	przy wejściu

Ogółem przewidziano:- 9 szt. jednostek sprzętowych / 54 kg środka gaśniczego.

Rodzaje pożarów według grup:

- Požary grupy – A** (pożary ciał stałych pochodzenia organicznego przy spalaniu, których występuje zjawisko żarzenia np: drewno, papier, tkaniny, węgiel kamienny itp.) - stosuje się hydranty, gaśnice pianowe i proszkowe.
- Požary grupy – B** (pożary cieczy palnych i substancji stałych topiących się wskutek ciepła wytworzonego podczas pożaru np: benzyna, benzol, alkohole, etery, oleje, nafta, parafina, smary, tłuszcze, lakiery, farby itp.) - stosuje się zamiennie gaśnice pianowe, śniegowe, proszkowe.
- Požary grupy – C** (pożary gazów palnych np: acetylen, metan, propan, gazu świetlnego, gazu ziemnego) - stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe.
- Požary grupy – D** (pożary metali np. magnez, sól, potas itp.) - stosuje się specjalne proszki gaśnicze.
- Požary grupy – F** (pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych) - stosuje się specjalne środki gaśnicze – piana gaśnicza.

ZASADY ROZMIESZCZENIA PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO

1. Sprzęt gaśniczy powinien być rozmieszczony :
  - 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, a w szczególności:
    - a) przy wejściach do budynków,
    - b) przy przejściach i korytarzach,
    - c) przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;
    - d) oraz w omawianym budynku - w klatce schodowej części ZL IV,
  - 2) w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
  - 3) w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.
2. Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:
  - 1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
  - 2) odległość sprzętu pożarniczego od styku dwóch ścian powinna wynosić co najmniej 0,5 m, a przy oknach i drzwiach dwukrotną szerokość skrzydła okna lub drzwi;

- 3) odległość sprzętu pożarniczego od konwencjonalnych źródeł ciepła /grzejniki, piece, promienniki/ nie powinna być mniejsza niż 1m;
  - 4) Do sprzętu pożarniczego powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1m;
  - 5) sprzęt należy tak umieszczać, aby był widoczny i nie utrudniał przejścia.
3. Dojścia do sprzętu pożarniczego i sprzęt powinny być oznakowane zgodnie z normą PN - 92/N-01256/01 Znaki ochrony przeciwpożarowej.

SPOSÓB UŻYCIA SPRZĘTU GAŚNICZEGO

Gaśnica śniegowa:

Wykonana jako cylindryczny zbiornik zaopatrzonego w zawór (pokrętny lub szybko otwieralny) i wężyk zakończony dyszą wylotową. Wewnątrz gaśnicy znajduje się skroplony dwutlenek węgla, który po uruchomieniu gaśnicy pod własnym ciśnieniem wydostaje się na zewnątrz oziębiając się do temperatury ok. - 80 °C. Po dostarczeniu gaśnicy w miejsce pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą (ewentualnie wyciągamy zawleczkę blokującą), uruchamiamy zawór i kierujemy strumień środka gaśniczego na ognisko pożaru. Działanie gaśnicy śniegowej można w każdej chwili przerwać zamykając zawór.

Należy pamiętać, że :

- w czasie działania gaśnicy należy ją trzymać tylko za uchwyty,
- nie wolno używać tych gaśnic do gaszenia palącej się na człowieku odzieży.

W celu użycia gaśnicy należy:

- ująć gaśnicę za uchwyt,
- podbiec z nią do ognia,
- wyjąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię zaworu,
- dyszę skierować na ogień (możliwie ukośnie w dół).

Gaśnica proszkowa

Wykonana jest w postaci stalowego zbiornika, w którym znajduje się proszek gaśniczy. W zbiorniku tym umieszczona jest butla (nabój) z gazem wyrzucającym proszek (CO₂ lub azot). Zbiornik główny jest przystosowany do stawiania na ziemi, zaopatrzonego w uchwyt do przenoszenia oraz elastyczny wąż dł. 1 m zakończony prądownicą z dźwignią.

W celu użycia gaśnicy należy:

- ująć gaśnicę za uchwyt,
- podbiec z nią do ognia,
- wyjąć zawleczkę i nacisnąć dźwignię zaworu,
- uchwycić prądownicę i skierować wylot na źródło ognia,

Gaśnica Pianowa GWG-2x AF

Wykonana jest w postaci stalowego zbiornika, w którym znajduje się środek gaśniczy o nazwie „Fettex” a czynnikiem roboczym (wyrzutnikiem) jest gaz azot.

Wyposażona jest w wskaźnik ciśnienia umożliwiający stałą kontrolę ciśnienia gaśnicy, dozowanie emisji środka gaśniczego poprzez zastosowanie zaworu szybko-otwieralnego. Może gasić również urządzenia elektryczne będące pod napięciem do 1000V.

Gaśnica pianowa przeznaczona do grupy pożarów AF - GWG-2x AF skutecznie gasi pożary łatwopalnych środków gotujących (olejów i tłuszczów jadalnych), z którymi spotykamy się w małej i wielkiej gastronomii. Zagrożenia tego typu pożarem występują także we frytkownicach, urządzeniach do pieczenia i smażenia, w kuchniach domowych i hotelowych.

W celu użycia gaśnicy należy:

- ująć gaśnicę za uchwyt,
- podbiec z nią do ognia,
- wyjąć zawleczkę i nacisnąć dźwignię zaworu szybko-otwieralnego,
- skierować wylot dyszy na źródło ognia,

Hydranty wewnętrzne

Hydranty wewnętrzne są to zawory zainstalowane na specjalnej sieci wodociągowej, obudowane szafkami i wyposażone w węże pożarnicze oraz prądownice. Hydranty mają zastosowanie do lokalizowania pożarów w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę.

W celu użycia hydrantu należy:

- otworzyć drzwiczki szafki hydrantowej,
- rozwinąć odcinek węża,
- odkręcić zawór hydrantowy,
- skierować strumień wody na ogień, zalewając palącą się powierzchnię od strony zewnętrznej (skrajnej) w kierunku środka,

Pożary przedmiotów pionowych należy gasić od góry do dołu.

W przypadku, kiedy zastosowanie wody może spowodować uszkodzenie gaszonego przedmiotu należy stosować gaśnice proszkowe lub śniegowe znajdujące się w pomieszczeniach.

Podstawowy sposób użycia poszczególnych gaśnic przedstawiany jest także w sposób graficzny na etykietach, naklejanych na gaśnicach.

ROZDZIAŁ 11

ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI

1. Udział w szkoleniu przeciwpożarowym jest obowiązkiem wszystkich pracowników zatrudnionych w omawianym budynku „Mieszkalno – Usługowym” niezależnie od zajmowanego stanowiska.
2. Szkolenie przeciwpożarowe pracowników organizuje Właściciel - Zarządzający przy współpracy z pracownikiem prowadzącym sprawy ochrony przeciwpożarowej.
3. Szkolenie obejmuje cykl wykładów o następującej tematyce:
  - => zagrożenie pożarowe występujące w obiektach lub pomieszczeniach zajmowanych przez jednostkę organizacyjną oraz przyczyny powstawania i rozszerzania się pożarów,
  - => zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
  - => zadania i obowiązki pracowników w wypadku powstania pożaru,
  - => organizacja i zasady prowadzenia ewakuacji,
  - => podręczny sprzęt gaśniczy, urządzenia przeciwpożarowe i środki gaśnicze - rodzaje, sposób rozmieszczenia oraz użycia w wypadku pożaru,
  - => zapoznanie i omówienie zawartości Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego,
4. Postanowienia „Instrukcji” obowiązują wszystkich pracowników zatrudnionych w omawianym obiekcie oraz osoby w nim przebywające w zakresie dla nich przewidzianym.
5. Przyjęcie do wiadomości postanowień „Instrukcji” pracownicy potwierdzą własnoręcznym podpisem w składanym „Oświadczeniu” według wzoru stanowiącego załącznik do niniejszej instrukcji.

ROZDZIAŁ 12

PODSTAWOWE WARUNKI TECHNICZNEJ EKSPLOATACJI OBIEKTÓW

I. Instalacje i urządzenia techniczne (użytkowe)

Instalacje i urządzenia techniczne (ogrzewcze, wentylacyjne i spalinowe, klimatyzacyjne, gazowe, elektroenergetyczne i odgromowe, wodociągowe i kanalizacyjne) w obiektach handlowych, użyteczności publicznej powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać warunkom technicznym określonym w Polskich Normach oraz innych przepisach.

Instalacje te należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym oględzinom, przeglądom, badaniom i konserwacji, w tym między innymi:

- pomiary rezystancji izolacji przewodów instalacji elektrycznej – nie rzadziej niż co 5 lat,
- pomiary napięć i obciążeń instalacji elektrycznej – nie rzadziej niż co 5 lat,
- sprawdzenie skuteczności działania ochrony przeciwporażeniowej, pomiar rezystancji uziemień roboczych i ochronnych oraz sprawdzenie ciągłości przewodów ochrony przeciwporażeniowej – nie rzadziej niż co 5 lat,
- pomiary rezystancji instalacji odprowadzenia ładunków elektrostatycznych, połączeń wyrównawczych oraz sprawdzenie ciągłości połączeń przewodów – nie rzadziej niż co 5 lat,
- badania okresowe stanu technicznego urządzeń piorunochronnych – nie rzadziej niż co 5 lat.
- badanie szczelności instalacji gazowych – co najmniej raz w roku ,
- usuwanie zanieczyszczeń z przewodów spalinowych (paliwo gazowe) - co najmniej dwa razy w roku,
- usuwanie zanieczyszczeń z przewodów wentylacyjnych znajdujących się w obrębie pomieszczeń z paleniskami opalanymi gazem – co najmniej raz w roku.

II. Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

1. Instalacje i Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie powinny być wykonane zgodnie z projektem, uzgodnionym pod względem ochrony przeciwpożarowej z Rzeczoznawcą ds. ochrony przeciwpożarowej, a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób, pomiarów i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania.
1. Instalacje i Urządzenia przeciwpożarowe jak i gaśnice powinny być poddawane okresowym przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w:
  - Przepisach oraz Polskich Normach, dotyczących instalacji i urządzeń przeciwpożarowych oraz gaśnic,
  - Dokumentacji Techniczno - Ruchowej instalacji lub urządzenia,
  - Instrukcjach obsługi danej instalacji lub urządzenia.
3. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, o których mowa w pkt. 2, powinny być przeprowadzane w okresach określonych w Dokumentacji Techniczno - Ruchowej producenta instalacji lub urządzenia bądź w oparciu o istniejące przepisy:
  - podręczny sprzęt gaśniczy (gaśnice) – co najmniej 1 raz w roku przegląd techniczny,
  - hydranty wewnętrzne - co najmniej 1 raz w roku przegląd techniczny i pomiary instalacji w zakresie ciśnienia oraz wydajności nominalnej,
  - hydranty zewnętrzne - co najmniej 1 raz w roku przegląd techniczny i pomiary instalacji w zakresie ciśnienia oraz wydajności nominalnej,
  - węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być - raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych,
  - instalacja sygnalizacji alarmu pożarowego (SAP) – co kwartał oraz co 6 miesięcy przegląd techniczny,
  - instalacja oddymiania (klatki schodowe i korytarze) – co 6 miesięcy przegląd techniczny,
  - instalacja oświetlenia ewakuacyjnego – co 6 miesięcy przegląd techniczny i raz na 5 lat pomiar natężenia oświetlenia,
  - drzwi przeciwpożarowe - co najmniej 1 raz w roku przegląd techniczny, regulacja samozamykaczy,
  - znaki ochrony przeciwpożarowej i ewakuacyjne - co najmniej 1 raz w roku oględziny,

III. Wyciąg z Ustawy Prawo Budowlane

Rozdział 6 Utrzymanie obiektów budowlanych

Art. 61. Właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany utrzymywać i użytkować obiekt zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2.

Art. 5. 2. *Obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należyłym stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności w zakresie związanym z wymaganiami, o których mowa w ust. 1 pkt 1-7.*

Art. 62. 1. Obiekty powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę:

- 1) okresowej kontroli, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego:
  - a) elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu,
  - b) instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska,
  - c) instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych);
- 2) okresowej kontroli, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia; kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

1a. W trakcie kontroli, o której mowa w ust. 1, należy dokonać sprawdzenia wykonania zaleceń z poprzedniej kontroli.

2. Obowiązek kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, nie obejmuje właścicieli i zarządców:

- 1) budynków mieszkalnych jednorodzinnych;
- 2) obiektów budowlanych:
  - a) budownictwa zagrodowego i letniskowego,
  - b) wymienionych w art. 29 ust. 1.

3. Właściwy organ - w razie stwierdzenia nieodpowiedniego stanu technicznego obiektu budowlanego lub jego części, mogącego spowodować zagrożenie: życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia bądź środowiska - nakazuje przeprowadzenie kontroli w terminie, o którym mowa w ust. 1, a także może żądać przedstawienia ekspertyzy stanu technicznego obiektu lub jego części.

4. Kontrole, o których mowa w ust. 1, powinny być dokonywane, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6, przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.
5. Kontrolę stanu technicznego instalacji elektrycznych, piorunochronnych i gazowych, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. c oraz pkt 2, powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych i gazowych.
6. Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. c, powinny przeprowadzać:
  - 1) osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim - w odniesieniu do przewodów dymowych oraz grawitacyjnych przewodów spalinowych i wentylacyjnych;
  - 2) osoby posiadające uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności - w odniesieniu do przewodów kominowych, o których mowa w pkt 1, oraz do kominów przemysłowych, kominów wolno stojących oraz kominów lub przewodów kominowych, w których ciąg kominowy jest wymuszony pracą urządzeń mechanicznych.
7. Szczegółowy zakres kontroli niektórych budowli oraz obowiązek przeprowadzania ich częściej, niż zostało to ustalone w ust. 1, może być określony w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 7 ust. 3 pkt 2.

Art. 64. 1. Właściciel lub zarządca jest obowiązany **prowadzić** dla każdego budynku oraz obiektu budowlanego niebędącego budynkiem, którego projekt jest objęty obowiązkiem sprawdzenia, o którym mowa w art. 20 ust. 2, **książkę obiektu budowlanego**, stanowiącą dokument przeznaczony do zapisów dotyczących przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy, w okresie użytkowania obiektu budowlanego.

Instrukcję opracował:

ZAŁĄCZNIKI

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Nr zał.	Treść załącznika
1.	Wykaz telefonów służb przydatnych w sytuacjach zagrożenia
2.	Instrukcja alarmowania i postępowania na wypadek pożaru (ogólna)
3.	Instrukcja postępowania z innymi miejscowymi zagrożeniami - Wyciąg
4.	Wykaz osób funkcyjnych
5.	Ramowy wykaz czynności do wykonania
6.	Protokół zabezpieczenia prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych
7.	Zezwolenie na przeprowadzenie prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych
8.	Książka kontroli prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych
9.	Wykaz Znaków Ochrony Przeciwożarowej wg PN – 92 /N-01256/01
10.	Wykaz Znaków Ewakuacyjnych wg. PN-92/N-01256/02
11.	Podręczny sprzęt gaśniczy – Tablica pogładowa
12.	Sposoby uruchamiania różnych gaśnic - Tablice pogładowe
13.	Obsługa gaśnicy proszkowej - Tablica pogładowa
14.	Obsługa hydrantu wewnętrznego - Tablica pogładowa
15.	Oświadczenie o zapoznaniu z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego
16.	
17.	

W Y K A Z

TELEFONÓW SŁUŻB PRZYDATNYCH W SYTUACJACH ZAGROŻENIA

STRAŻ POŻARNA	
Telefon Alarmowy	998 (kom. 112)
1. Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej Wrocław ul. Borowska 138	tel. 71/ 368 22 36
2. Komenda Miejska PSP Jelenia Góra ul. Sudecka 2	tel. 75/ 764 74 50
3. Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Jelenia Góra ul Armii Krajowej 19	tel. 75/ 754 63 01; 75/ 754 62 54
JEDNOSTKI RATOWNICZO – GAŚNICZE PSP i OSP	
1. Jednostka Ratowniczo Gaśnicza PSP Nr 2 Jelenia Góra ul. Sudecka 2	tel. 75/ 764 74 50
POLICJA	
Telefon Alarmowy	997 (kom. 112)
1. Komenda Wojewódzka Policji Wrocław ul. Podwale 31 - 33	tel. 71/ 340 39 00; 71/ 340 49 00
2. Komenda Miejska Policji Jelenia Góra ul. Nowowiejska 43	tel. 75/ 752 02 40; 75/ 752 02 22
POGOTOWIE RATUNKOWE	
Telefon Alarmowy	999 (kom. 112)
1. Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR) Jelenia Góra ul. Ogińskiego 6	tel. 75/ 764 57 67
2. Zespół Ratownictwa Medycznego (ZMR) - Dyspozytornia Jelenia Góra ul. Sudecka 2	tel. 999 / 112
INNE SŁUŻBY INTERWENCYJNE	
Pogotowie Gazowe tel. 992	Pogotowie Energetyczne tel. 991
Pogotowie Wodociągowe tel. 994	Straż Miejska tel. 986

Właściciel obiektu - tel.

Zarządca obiektu - tel.

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

ALARMOWANIE

Każdy, kto zauważył pożar lub uzyskał informację o pożarze albo innym zagrożeniu, zobowiązany jest niezwłocznie:

1. Zaalarmować:
osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, narażone na jego skutki,
oraz:

Właściciela / Zarządcę obiektu	tel.
Straż Pożarną	tel. 998
2. Zachować spokój, nie dopuścić do powstania paniki.
3. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:
gdzie powstało zagrożenie, dokładny adres, nazwę obiektu, piętro,
co się pali lub jakie jest zagrożenie - np. pali się pomieszczenie magazynku,
czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
numer telefonu, z którego się dzwoni oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA: Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie.
Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie zgłoszenia.

4. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

POGOTOWIE RATUNKOWE
POLICJA
POGOTOWIE GAZOWE
POGOTOWIE ENERGETYCZNE
STRAŻ MIEJSKA

tel. 999
tel. 997
tel. 992
tel. 991
tel. 986

AKCJA RATOWNICZO - GAŚNICZA

1. Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy w miarę możliwości przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w pobliżu.
2. Do czasu przybycia straży pożarnej akcją ratowniczą kieruje przedstawiciel kierownictwa obiektu lub inna osoba do tego przygotowana.
3. Każdy przystępujący do akcji ratowniczo-gaśniczej powinien pamiętać, że:
w pierwszej kolejności ratuje się zagrożone życie,
należy przeciwdziałać panice wśród ludzi przebywających w obiekcie, wzywając do zachowania spokoju i informując o drogach ewakuacji oraz rozłączać opiekę nad potrzebującymi pomocy,
wchodząc do pomieszczeń i stref zadymionych przyjąć pozycję pochyloną (jak najbliżej podłogi) oraz zabezpieczyć drogi oddechowe prostymi środkami (np: chustka),
należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego oraz gazu do pomieszczeń i stref objętych pożarem; nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem,
należy usuwać z zasięgu ognia wszelkie materiały palne i wybuchowe oraz toksyczne,
nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien w pokojach i strefach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
przy otwieraniu drzwi do pomieszczeń zagrożonych należy chować się za ich ościeżnicę, od strony klamki.
4. W trakcie akcji ratowniczo-gaśniczej osoby przebywające w obiekcie powinny:
zachować spokój, nie wywoływać paniki,
opuścić obiekt wskazanymi drogami i kierunkami ewakuacji oraz wyjściami ewakuacyjnymi - wskazanymi przez kierujących ewakuacją lub zgodnie z oznakowaniem,
ewentualnie udzielić pomocy innym, potrzebującym osobom,

UWAGI KOŃCOWE

1. Na podst. art. 9 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U: nr 81, poz. 351) każdy: „*kto zauważył pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej bądź policję.*”
2. Na podstawie INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO każdy pracownik lub inna osoba korzystająca z obiektu, zobowiązana jest do podporządkowania się poleceniom kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą.
3. Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem podpisania i obowiązuje wszystkich przebywających na terenie obiektu.

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA Z INNYMI MIEJSCOWYMI ZAGROŻENIAMI

/wyciąg/

POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA

W przypadku powstania innego miejscowego zagrożenia należy w pierwszej fazie bezpośrednio po otrzymaniu zgłoszenia:

- Ustalić źródło występowania zagrożenia.
  - sprawdzić co się stało.
  - jaki czynnik spowodował zagrożenie ?
  - czy zagrożenie jest realne ?
  - czy należy podjąć dalsze działania?
- Określić skalę zagrożenia.
  - czy dana substancja, środek, materiał stwarza zagrożenie na małą czy dużą skalę?
  - jakiego rodzaju jest to środek ?
- Czy należy przeprowadzić ewakuację ?
  - ustalić jakie działanie na organizm ludzki ma dana substancja, materiał czy środek.
  - jakie realne zagrożenie spowoduje i jaki będzie zasięg jego działania ?
- Czy do likwidacji będą potrzebne służby ratownicze ?

Rozpylenie, rozsypanie substancji szkodliwych

Rzadko dochodzi do ilościowo dużego rozpylenia, wysypania, rozlania różnego rodzaju substancji. Zdarza się pojedyncze zagrożenie związane z rozlaniem kwasu, spirytusu czy innej cieczy jednak ilości te z reguły nie przekraczają 1 kg czy litra.

Najczęściej rozpylany jest gaz łzawiący lub paraliżujący z ręcznego miotacza gazu. W tej sytuacji administracja obiektu na ogół nie ma wpływu na dokonanie takiego czynu, jednak zagadnienia te powinny zostać omówione w toku różnego rodzaju szkoleń.

W sytuacji rozpylenia gazu lub innej substancji należy:

- usunąć wszystkie osoby znajdujące się w pobliżu miejsca w którym doszło do rozpylenia, rozlania substancji,
- jeśli rozpylono gaz w miarę możliwości przewietrzyć pomieszczenie/a celem zmniejszenia stężenia,
- w sytuacji rozsypania proszku zamknąć drzwi i okna aby ruch powietrza nie rozpyłał substancji na dalsze części obiektu,
- jeśli rozlano substancje np. kwas itp. należy usunąć osoby z pomieszczenia, pomieszczenie zamknąć

We wszystkich przypadkach o zagrożeniu powiadomić Właściciela – Zarządzającego obiektem, Dyrektora Muzeum, Straż Pożarną i Policję.

Awarie instalacji gazowej

W przypadku stwierdzenia wycieku gazu z instalacji gazowej należy niezwłocznie powiadomić pogotowie gazowe i w zależności od rozmiaru wycieku przeprowadzić w/w postępowanie rozpoznawcze.

Działania sił przyrody - silny wiatr, opady itp.

Należy śledzić komunikaty pogodowe i działania dostosować do danej sytuacji pogodowej.

W przypadku wystąpienia silnych wiatrów należy:

- sprawdzić prawidłowość zamknięcia okien, drzwi i klapy dymowej,
- jeśli okna wykazują tendencje do otwierania się należy je zablokować w taki sposób by nie dochodziło do samoczynnego otwarcia,
- kontrolować stan dachu i przedmiotów umieszczonych na wysokości,
- przedmioty luźne przymocować tak by nie upadły lub uszkodziły innych elementów obiektu,
- w przypadku braku możliwości i środków do samodzielnego usunięcia awarii powiadomić Państwową Straż Pożarną.

WYKAZ OSÓB FUNKCYJNYCH

LP	NAZWISKO I IMIĘ	STANOWISKO	ADRES	TEL. SŁUŻBOWY	TEL. DOMOWY	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

RAMOWY WYKAZ

czynności do wykonania

Po automatycznym ogłoszeniu alarmu pożarowego z Centrali Sygnalizacji Pożaru lub ręcznym uruchomieniu przycisku ROP należy:

LP	SYTUACJA	CZYNNOŚĆ DO WYKONANIA	WYKONAWCY ZADAŃ
1.	Zauważenie pożaru.	<p>Potwierdzenie telefoniczne do Straży Pożarnej o zaistniałym pożarze, zgodnie z zasadami alarmowania.</p> <p>Przystąpienie do gaszenia przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego.</p> <p>Wyłączenie instalacji i urządzeń technicznych.</p>	<p>Pracownik ochrony lub inna wyznaczona osoba</p> <p>Każdy pracownik.</p> <p>Wyznaczony pracownik</p>
2.	Ogłoszenie alarmu.	Usunięcie zbędnych pojazdów z terenu działań gaśniczych.	Kierownik, pracownik ochrony lub inna wyznaczona osoba
		Przybycie na miejsce pożaru i objęcie kierownictwa akcji gaśniczej do czasu przyjazdu jednostek ratowniczo-gaśniczych straży pożarnej.	Dyrektor lub wyznaczony pracownik.
		<p>Przerwanie wykonywanych czynności.</p> <p>Udanie się na miejsce pożaru do dyspozycji kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą.</p>	Wszyscy pracownicy.
3.	Prowadzenie działań gaśniczych.	<p>Spowodowanie odcięcia dopływu prądu elektrycznego do miejsca przewidzianych działań gaśniczych.</p> <p>Zwracanie uwagi aby urządzenia elektroenergetyczne pod napięciem gaszono środkami gaśniczymi nie przewodzącymi prądu elektrycznego.</p>	Kierujący działaniami gaśniczymi.

4.	Likwidacja skutków pożaru i działania końcowe	Czyszczenie sprzętu – wyposażenia hydrantów wewnętrznych, użytych w czasie działań gaśniczych.	Wyznaczeni pracownicy.
		Ustalenie rzeczywistej przyczyny pożaru. Omówienie z załogą (pracownikami) przy udziale dowódcy jednostki straży pożarnej przebiegu akcji gaśniczej, wykazując nieprawidłowości w realizacji zadań. Spowodowanie uzupełnienia środków gaśniczych i niezbędnego sprzętu gaśniczego.	Dyrektor

.....
miejsce pracy

PROTOKÓŁ

ZABEZPIECZENIA PRZECIWOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Nazwa i określenie pomieszczenia - stanowiska, w którym przewiduje się wykonywanie prac:
2. Charakterystyka - technologiczna przewidzianych do realizacji prac:
3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu lub rejonie przewidzianych prac:
4. Rodzaje elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidzianych prac:
5. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia na okres wykonywania prac:

6. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac:

7. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru:

8. Osoba (y) odpowiedzialna (e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:

9. Osoba (y) odpowiedzialna (e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywanych prac:

10. Osoby zobowiązane do przygotowania kontroli rejonu prac po ich zakończeniu (określenie ilości i częstotliwości kontroli:

PODPISY CZŁONKÓW KOMISJI
(imię i nazwisko, zajmowane stanowisko)

Z E Z W O L E N I E

NA PRZEPROWADZENIE PRAC POŻAROWO I WYBUCHOWO NIEBEZPIECZNYCH

1. Miejsce prowadzenia prac .....

2. Rodzaj prac .....

3. Czas wykonywania prac: dnia .....

od godz. .... do godz. ....

4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu wykonywania .....

.....
.....

5. Sposób zabezpieczenia miejsca prac przed możliwością zainicjowania pożaru .....

.....
.....

6. Środki zabezpieczenia :

1) przeciwpożarowe : .....

2) BHP : .....

3) inne : .....

7. Sposób wykonywania prac : .....

.....
.....

8. Odpowiedzialni za :

1) przygotowanie miejsca prac, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac:

..... Wykonano .....

(imię i nazwisko)

(podpis)

2) wyłączenie spod napięcia:

..... Wykonano .....

(imię i nazwisko)

(podpis)

3) dokonanie analizy stężenia par cieczy i gazów oraz pyłów:

.....

(imię i nazwisko)

Wykonano ; w miejscu prac nie występują stężenia niebezpieczne .....

(podpis)

4) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

.....

(imię i nazwisko)

Przyjąłem do wykonania .....

(podpis)

9. Zezwalam na rozpoczęcie robót.

.....

(podpis pracownika ds. ochrony p.pożarowej)

(podpis kierownika jednostki organizacyjnej)

10. Prace zakończono dnia ..... godz. ....

11. Miejsce wykonywania prac i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań mogących spowodować pożar.

Stwierdzam odebranie robót

Skontrolował

.....

(podpis odbierającego)

.....

(imię i nazwisko)

..... dnia .....

Książka kontroli prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych

L. P.	Nazwa budynku, pomieszczenia, w którym wykonano prace niebezpieczne pożarowo	Data i godzina rozpoczęcia prac oraz z czyjego polecenia, nr zezwolenia	Imiona i nazwiska pracowników wykonujących prace niebezpieczne pożarowo	Godzina przeprowadzenia kontroli toku prac niebezpiecznych pożarowo oraz imię i nazwisko osoby kontrolującej	Uwagi i polecenia wydane pracownikom w trakcie kontroli toku prac	Data i godzina zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo	Data i godzina przeprowadzenia kontroli po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo	Imiona i nazwiska osób przeprowadzających kontrolę	Podpisy osób przeprowadzających kontrolę
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

WYKAZ ZNAKÓW OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ wg PN-92/N01256/01

Nr	Znak	Znaczenie	Zastosowanie
1		Uruchamianie ręczne	Stosowany do wskazania przycisku pożarowego lub ręcznego sterowania urządzeń SAP, oddymiania i gaśniczych
3.		Telefon do użycia w stanie zagrożenia	Wskazuje usytuowanie dostępnego telefonu przeznaczonego dla ostrzeżenia w przypadku zagrożenia pożarowego.
11.		Podręczny sprzęt gaśniczy	Stosowany do wskazania miejsca lokalizacji gaśnicy.
12.		Hydrant wewnętrzny	Stosowany jest na drzwiach szafki hydrantowej.
		Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	Stosowany do wskazania miejsca lokalizacji głównego wyłącznika prądu – przeważnie przy głównym wejściu do budynku, holu wejściowym lub w pobliżu recepcji.
14.		Niebezpieczeństwo pożaru. Materiały łatwo zapalne.	Stosowany do wskazania obecności materiałów łatwo zapalnych.
16.		Niebezpieczeństwo wybuchu. Materiały wybuchowe.	Stosowany do wskazania możliwości wystąpienia atmosfery wybuchowej, gazów palnych lub materiałów wybuchowych.
18.		Palenie tytoniu zabronione.	Stosowany w miejscach gdzie palenie tytoniu może być przyczyną zagrożenia pożarowego.
19.		Zakaz używania otwartego ognia. Palenie tytoniu zabronione.	Do stosowany w miejscach gdzie palenie tytoniu lub otwarty ogień mogą być przyczyną zagrożenia pożarem lub wybuchem.
22.		Nie zastawiać.	Znak do stosowania w przypadkach, gdy ewentualna przeszkoda stanowiłaby szczególne niebezpieczeństwo (na drogach ewakuacyjnych, wyjściu ewakuacyjnym, przy

WYKAZ ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH

wg PN-92/N-01256/02

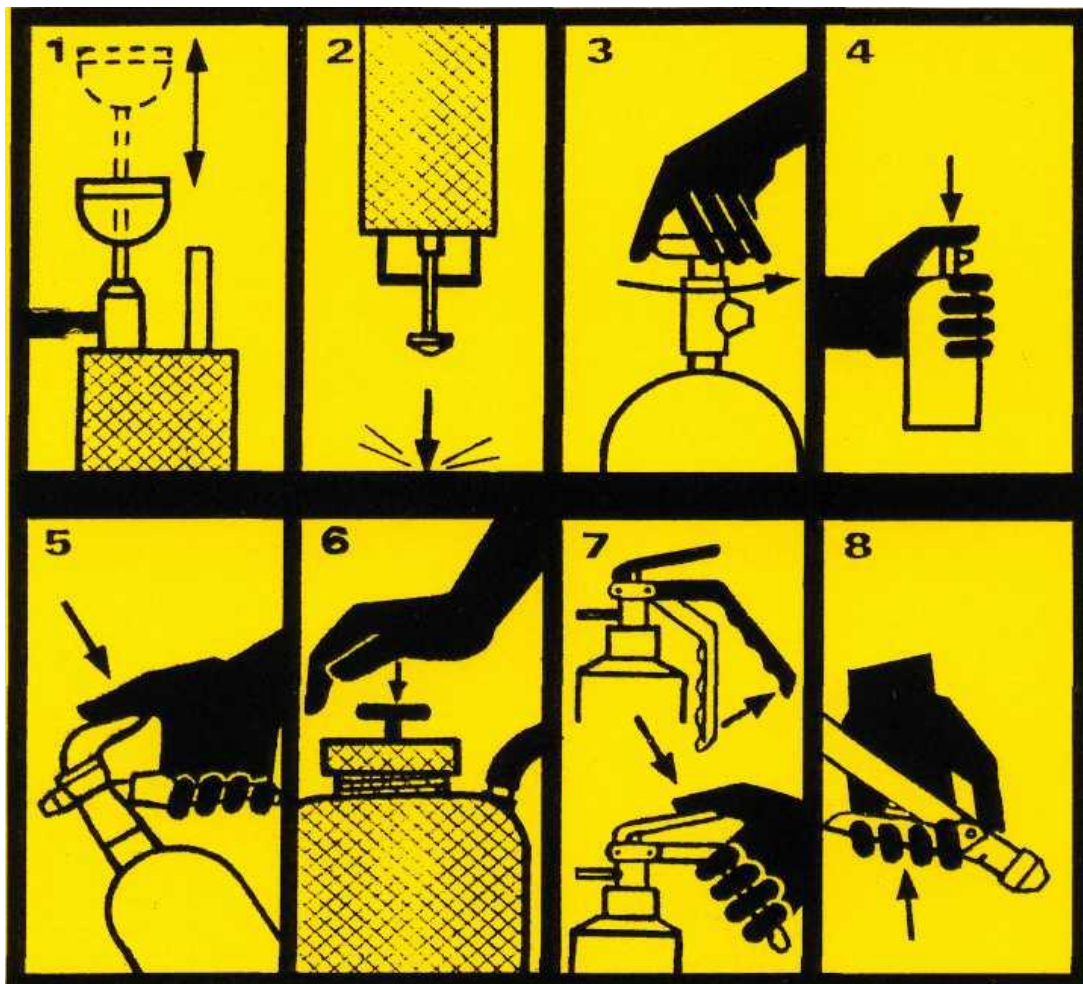
Nr	Znak ewakuacyjny	Znaczenie znaku	Zastosowanie
1		Kierunek drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia. Strzałki krótkie - do stosowania z innymi znakami. Strzałka długa - do samodzielnego stosowania.
2		Wyjście ewakuacyjne	Znak stosowany do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia.
3		Drzwi ewakuacyjne	Znak stosowany nad drzwiami skrzydłowymi, które są wyjściami ewakuacyjnymi (drzwi lewe lub prawe).
4		Przesunąć w celu otwarcia	Znak stosowany łącznie ze znakiem nr 3 na przesuwnych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone.
5		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia; może kierować w lewo lub w prawo.
6		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół na lewo lub prawo.
7		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę na lewo lub prawo.
8		Pchać , aby otworzyć	Znak jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania.
9		Ciągnąć , aby otworzyć	Znak jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania.
10		Stłuc , aby uzyskać dostęp	Znak ten może być stosowany: a) w miejscu, gdzie jest niezbędne stłuczenie szyby dla uzyskania dostępu do klucza lub systemu otwarcia b) gdy jest niezbędne rozbicie przegrody dla uzyskania wyjścia.

PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY

	<p>Gaśnica proszkowa GP- 4X , 6X Manometr umożliwia stałą kontrolę sprawności, plastikowa stopa chroni zbiornik przed korozją (wydłużona trwałość).</p> <p> Stosowana do ochrony p-pož. magazynów i stacji paliw płynnych i gazowych, samochodów ciężarowych do przewozu paliw, warsztatów, kotłowni gazowo-olejowych, składów farb i lakierów.</p> <p> Stosowana do ochrony p-pož. obiektów publicznych, domów towarowych, magazynów (ciał stałych) , kotłowni węglowych, zakładów przemysłowych, hurtowni, sal widowiskowych, świetlic itp.</p>
	<p>Gaśnica proszkowa GP-12X</p> <p> Stosowana do ochrony p-pož. składów i magazynów butli gazowej (szczególnie propan-butan) magazynów i stacji paliw płynnych i gazowych, samochodów ciężarowych do przewozu paliw, warsztatów, kotłowni gazowo-olejowych, składów farb i lakierów.</p>
	<p>Gaśnica śniegowa GS-5X</p> <p> Gasi poprzez schłodzenie źródła ognia i odcięcie dopływu tlenu, nie powoduje zniszczeń. Szczególnie polecana do stosowania w salach komputerów oraz maszyn i urządzeń precyzyjnych, muzeach, archiwach, zalecana także na wyposażenie hal przemysłowych, wytwórni i magazynów cieczy i gazów palnych, stacji paliwowych, lakierni itp.</p>
	<p>Gaśnica do komputerów GSE-2x</p> <p>Do zabezpieczenia komputerów, w minimalnym stopniu wpływa na uszkodzenie precyzyjnych urządzeń elektronicznych. Specjalna dysza pozwala na skuteczne i bezpieczne gaszenie komputerów i precyzyjnych urządzeń technicznych.</p>

SPOSOBY URUCHAMIANIA GAŚNIC

1. poruszać miarowo tłokiem pompki (hydronetka)
2. odwrócić i zbić zbijak (gaśnica pianowa) – wycofana z użytkowania
3. odkręcić kółko zaworu w lewo do oporu (agregaty proszkowe)
4. zdjąć kapturek ochronny i nacisnąć kciukiem przycisk zaworu (aerolowa, proszkowa, gaśnica samochodowa)
5. wyciągnąć zawleczkę zabezpieczającą z jednoczesnym zerwaniem plomby i nacisnąć dźwignię uruchamiającą (gaśnica proszkowa)
6. wyciągnąć zawleczkę zabezpieczającą z jednoczesnym zerwaniem plomby i wcisnąć zbijak (gaśnica proszkowa)
7. szarpnąć dźwignię zabezpieczającą i nacisnąć dźwignię uruchamiającą (gaśnica proszkowa)
8. nacisnąć dźwignię prądownicy pistoletowej (gaśnice, agregaty proszkowe)

OBSŁUGA GAŚNICY PROSZKOWEJ

- 1 zdjęć z wieszaka lub chwycić za uchwyt
- 2 podbiec z gaśnicą do ognia
- 3 wyjąć zawleczkę, wcisnąć zbijak lub nacisnąć uchwyt zaworu gaśnicy
- 4 strumień proszku skierować nad źródło ognia

* gaśnicy nie odwracać do góry dnem!

*Stosować do gaszenia pożarów grupy **ABC** – ciał stałych palnych, płynów i gazów łatwopalnych, olejów, wosków, alkoholu oraz ciał palących się w wysokiej temperaturze w postaci żaru.*

Można używać do gaszenia instalacji elektrycznych pod napięciem do 1000 V.

OBSŁUGA HYDRANTU WEWNĘTRZNEGO

1. otworzyć drzwi szafki hydrantowej
2. chwycić prądownicę, rozwinąć odcinek węża ze zwijadła
3. otworzyć zawór hydrantu (w lewo do oporu)
4. skierować strumień wody w ogień

* przedmioty pionowe gasić od góry do dołu!

UWAGA! Nie wolno gasić wodą ;

* ciał, które reagują z wodą (**karbid, wapno palone**),

* płynów łatwopalnych (benzyna, nafta, oleje),

* **instalacji i urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem !**

* ciał palących się w postaci żaru w **wysokich** temperaturach (np. rozżarzone żelazo)

(imię i nazwisko pracownika)

(stanowisko)

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że zostałem/am/ zapoznany/a/ z

Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego

dla

Muzeum Miejskiego „DOM GERHARTA HAUPTMANNNA”

w Jeleniej Górze przy ul. Michałowickiej 32, którą zobowiązuję się przestrzegać, a w szczególności znane są mi zasady i sposoby:

1. Zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów na stanowisku pracy i terenie obiektu.
2. Postępowania na wypadek powstania pożaru i innych miejscowych zagrożeń.
3. Użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych.

---

data

---

podpis pracownika

R Y S U N K I

1. Plan Zagospodarowania Terenu (1)

2. Rzuty kondygnacji budynku (5)